

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น : ศึกษากรณี อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
Participation of the People in the Application of Sufficiency Economy Philosophy
to Decentralization: A Case Study of Kon Sawan District, Chaiyaphum Province

ธนิกานต์ ศรีจันทร์* อรรถ อภินันท์ธีระศักดิ์** และ อินทราภรณ์ อินทรประจบ***

อาจารย์, สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล**

อาจารย์, สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ***

Thanikarn Srichan* Aut Apinontteerasakda** and Inthuraporn Intharaprajob***

Lecturer, Political Science Program Chaiyaphum Rajabhat University*

Assistant Professor Dr., Faculty of Education Early childhood education Vongchavalitkul University**

Lecturer, the Interdisciplinary Program for Local Development Chaiyaphum Rajabhat University***

Corresponding author E-mail: srichan.porpia@gmail.com

(Received: March 14, 2020; Revised: May 4, 2020; Accepted: July 18, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น 2) ศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และ 3) ศึกษาถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนใน อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ จำนวน 381 คน หาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนตามการกระจายข้อมูลของประชาชน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดีมาก 2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) และ 3) ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารองค์กรท้องถิ่น คือ หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายมากขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ข้อมูลมากขึ้น รวมถึงใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานของหน่วยงานอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

Abstract

This research aims 1) to assess the knowledge and understanding affecting the participation of the people in the application of the sufficiency economy philosophy to decentralization 2) to know the level of participation of the people in the application of the sufficiency economy philosophy to decentralization; and 3) identify the problems and solutions to public participation in applying the sufficiency economy philosophy to decentralization. There were 381 participants from Khon Sawan District, Chaiyaphum Province. Krejcie & Morgan table multi-step sampling was used to get the sample size of the participants. The research tool consisted of set of questionnaires. The data were analyzed using percentage, mean, frequency distribution and standard deviation. It was found that 1) the knowledge and understanding of the sufficiency economy philosophy of the sample group was at a good level; and 2) the participation of people in applying the sufficiency economy philosophy to decentralization to the local area overall was low level ($\bar{X} = 2.44$); and 3) the agencies should give more opportunities for people to participate in policy-making, based on the opinions towards promoting the participation of people in the application of the sufficiency economy philosophy in the administration of local organizations. Public relations should increase public consciousness, including the use of the sufficiency economy philosophy in the appropriate management of department.

Keywords: Participation, Sufficiency Economy, Decentralization

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาที่เน้นทางด้านเศรษฐกิจ โดยไม่ได้คำนึงถึงการพัฒนาทางด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมมากนัก จึงเป็นผลทำให้การพัฒนาประเทศไทยมีการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนและส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และความเจริญของประเทศที่ไม่ยั่งยืน รวมไปถึงความเสื่อมโทรมทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากการพัฒนาประเทศโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะนึกถึงแต่ผลด้านดีแต่ไม่คำนึงถึงผลด้านลบของการพัฒนาที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการพัฒนาโดยไม่คำนึงถึงโครงสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็งเป็นผลทำให้เกิดการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน จึงจำเป็นต้องมีการสร้างรูปแบบการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้เกิดการพัฒนาที่เป็นผลดีทั้งต่อคน สังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยหลักแนวคิดในการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักหนึ่งที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายในการนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ (สายันต์ ไพเราะจูจิตร, 2550)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับและทุกสาขา โดยมีหลักการที่คล้ายคลึงกัน คือ เน้นการเลือกปฏิบัติอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ตนเองและสังคม โดยดำเนินการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง สร้างเครือข่ายเพื่อร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ โดยที่รายละเอียดของวิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัติจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละสาขาภารกิจด้านการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการองค์กร การเตรียมนโยบาย แผนงาน หรือโครงการต่าง ๆ ควรเน้นการพัฒนาที่สร้างความสมดุลในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ โดยมุ่งให้ประชาชน/ชุมชนสามารถพึ่งตนเอง และสามารถเป็นที่พึ่งของสังคม/

ประเทศชาติได้ในที่สุด ทั้งนี้การสร้างฐานให้เข้มแข็งและสมดุล นักบริหารต้องมีความตระหนักเข้าใจในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้และสามารถนำมาขับเคลื่อนในหน่วยงาน และประยุกต์ใช้ในระบบของการทำงานทุกระดับจากระดับบนและระดับล่างควบคู่กันไป

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กรต่างๆ ถือเป็นหลักที่นำมาใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้นและถือเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากปัจจุบันการทำงานของทุกองค์กรต้องเน้นประสิทธิภาพในการทำงาน (จารุภา สังข์สระน้อย, ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, และจำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์, 2560) จึงจำเป็นต้องมีผลการปฏิบัติงานที่ดีและมีหลักที่เป็นแนวทางเดียวกันการทำงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546) โดยเฉพาะองค์กรของรัฐ ซึ่งมีความจำเป็นในการตอบสนองความต้องการของประชาชนและมีผลต่อการพัฒนาประเทศ จึงมีความจำเป็นในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ซึ่งเป็นหลักที่ใช้ทางสายกลางในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความสมดุลในองค์กร และเป็นหลักที่เมื่อนำไปใช้แล้วทำให้ทราบว่าองค์กรนั้นหรือบุคลากรในองค์กรนั้นมีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความคุ้มค่าเพื่อผลประโยชน์สูงสุดขององค์กรและมีประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร รวมทั้งมีผลต่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไป จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ต่อการกระจายไปสู่ท้องถิ่น ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในทุกระดับของสังคมไทยประสบความสำเร็จตามจุดหมายของการเรียนของทุกคน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
- 2.3 เพื่อศึกษาถึงแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

3. วิธีดำเนินการวิจัย

- 3.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา มากำหนดเป็นตัวแปร
- 3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 3.2.1 ความรู้ความเข้าใจที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น
 - 3.2.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
 - 3.2.3 แนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 54,463 คน

3.3.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้สุ่มตัวอย่าง จากสูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน โดยในการสอบถาม ผู้วิจัยใช้เทคนิคในการสุ่มตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน ได้กำหนดให้มีการกระจายของข้อมูล โดยกำหนดพื้นที่การสำรวจประชาชน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและสถานภาพสมรส

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น

3.5 การทดสอบเครื่องมือในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่น ดังนี้

3.5.1 ความตรงเชิงเนื้อหา ในการทดสอบความตรงของเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย จากผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.5.2 ความเที่ยงของแบบสอบถาม การใช้วิธีการวิเคราะห์แบบสอบถามทั้งฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามที่นำไปทดสอบกลับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งปรากฏผลความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามทั้งฉบับ ค่าความเชื่อถือเท่ากับ 0.85

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.6.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการออกแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้สุ่มตัวอย่างจากสูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 381 คน โดยในการสอบถามผู้วิจัยใช้เทคนิคในการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 381 คน ได้กำหนดให้มีการกระจายของข้อมูล โดยกำหนดพื้นที่การสำรวจประชาชน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

3.6.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย บทความ วารสาร สิ่งพิมพ์ และแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

3.6.3 การประมวลผลข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา มีการนำเสนอสถิติในรูปแบบของร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาอธิบายระดับของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น อ.คอนสวรรค์ จ.ชัยภูมิ และนำมาสรุป เป็นแนวทางแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจไปสู่ ท้องถิ่นโดยวิเคราะห์ผลตามตัวแปรต้นที่จำแนกเป็น ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง และข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ สถานภาพ ว่ามีมากน้อยเพียงใดและอยู่ในระดับใด

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 381 คน

ที่	ข้อความถาม	ตอบผิด		ตอบถูก		ร้อยละ (จำนวน)
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางปฏิบัติการเพื่อการดำเนินชีวิตที่มีความเจริญที่ยั่งยืน	3	0.78	378	99.21	100.0 (381)
2	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดชี้ถึงแนวทางในการดำรงและปฏิบัติตนของคนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง	10	2.62	371	97.37	100.0 (381)
3	ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีต่อผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอก	7	1.83	374	98.16	100.0 (381)
4	3 ห่วง 2 เงื่อนไขของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยมีความรู้และคุณธรรม ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน	20	5.24	361	94.75	100.0 (381)
5	ความพอประมาณ เป็นองค์ประกอบหนึ่งในหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่พอเหมาะกับสภาพของตนและสิ่งแวดล้อม	19	4.98	362	94.75	100.0 (381)
6	ความพอประมาณ เป็นองค์ประกอบหนึ่งในหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการจัดสรรรายได้เพียงพอกับรายจ่าย	6	1.57	375	98.42	100.0 (381)
7	ความมีเหตุผล เป็นองค์ประกอบหนึ่งในหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ	16	4.19	365	95.80	100.0 (381)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ข้อความถาม	ตอบผิด		ตอบถูก		ร้อยละ (จำนวน)
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
8	ความมีเหตุผล เป็นองค์ประกอบหนึ่งในหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกิดความประหยัดและคุ้มค่าไปสู่การบรรลุเป้าหมาย	14	3.67	367	96.32	100.0 (381)
9	การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเองเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงเป็นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	11	2.88	370	97.11	100.0 (381)
10	การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเงิน เวลา การงานและการใช้ชีวิตในอนาคต	12	3.14	369	96.85	100.0 (381)
11	ความรู้ เป็นการได้รับถ่ายทอดประสบการณ์จนเกิดทักษะและความชำนาญ	22	5.77	359	94.22	100.0 (381)
12	ความรู้รอบรู้และรอบคอบเพื่อการวางแผนการปฏิบัติอย่างระมัดระวังเป็นเงื่อนไขความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	16	4.19	365	95.80	100.0 (381)
13	การใช้ชีวิตอย่างพอเพียงมีความสอดคล้องกับคำสอนศาสนาที่ดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรม	18	4.72	363	95.27	100.0 (381)
14	ความซื่อสัตย์เป็นเงื่อนไขคุณธรรมหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	21	5.5	360	94.75	100.0 (381)
15	ความซื่อสัตย์เป็นเงื่อนไขคุณธรรมหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	17	4.46	364	95.53	100.0 (381)
16	ความอดทนเป็นเงื่อนไขคุณธรรมหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	23	6.03	358	93.96	100.0 (381)
17	การเสียสละเป็นเงื่อนไขคุณธรรมหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	29	7.61	352	92.38	100.0 (381)
18	การรู้ผิดชอบชั่วดีเป็นเงื่อนไขคุณธรรมหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	25	6.56	356	93.43	100.0 (381)
19	การรู้จักตอบแทนบุญคุณเป็นเงื่อนไขคุณธรรมหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	24	6.29	357	93.70	100.0 (381)
20	การรู้จักแบ่งปันเป็นเงื่อนไขคุณธรรมหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	19	4.98	362	95.01	100.0 (381)
21	การเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกันเป็นเงื่อนไขคุณธรรมหนึ่งของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	16	4.19	365	95.80	100.0 (381)
22	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งผลิตเพื่อบริโภคเป็นหลัก ไม่เน้นการลงทุนเกินตัว	30	7.87	351	92.12	100.0 (381)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ข้อความถาม	ตอบผิด		ตอบถูก		ร้อยละ (จำนวน)
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
23	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้ปฏิเสธการรับ การเปลี่ยนแปลงจากภายนอกแต่ควรมีความ รอบคอบในการเลือกรับแต่สิ่งที่เหมาะสมกับตนเอง และนำมาปรับใช้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม	8	2.09	370	97.11	100.0 (381)
24	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้สนับสนุนการปิด ประเทศหรือการไม่ตอบรับกระแสโลกาภิวัตน์	14	3.67	367	96.32	100.0 (381)
25	ผลลัพธ์ของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา ใช้ปฏิบัติ คือ การที่สามารถพึ่งตนเองได้และเป็นที่ พึ่งของผู้อื่นได้	6	1.57	375	98.42	100.0 (381)
โดยรวม		16.24	4.256	364.64	95.7024	100.0 (381)

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า
กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดี เพราะจากคำถามทั้งหมด 25 ข้อ ซึ่งส่วนมาก
กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก โดยตอบถูกคิดเป็น
ร้อยละ 95.70 และตอบผิด ร้อยละ 16.24

4.1.2 ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการ
กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ			
- ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมา ปรับใช้ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานท้องถิ่นของท่าน	2.33	1.07	น้อย
- ท่านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นของท่านในการเสนอความเห็นเกี่ยวกับการ จัดสรรรายได้เพียงพอกับรายจ่าย	2.24	1.03	น้อย
- ท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาโดยการใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานท้องถิ่น ของท่าน	2.15	0.96	น้อย

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเห็น
การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ			
- ท่านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นของท่านมีการลดค่าใช้จ่ายในองค์กร โดยการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า	2.30	1.05	น้อย
- ท่านสามารถปรับตัวเพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่หน่วยงานท้องถิ่น ของท่านนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน	3.80	0.85	มาก
- ท่านมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ความสามารถและทักษะในการพัฒนา โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน โดยท่านใช้สติและความ อดทนในการเผยแพร่ความรู้	2.27	0.97	น้อย
การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์			
- ท่านได้รับประโยชน์จากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการ ทำงานของหน่วยงานท้องถิ่นของท่าน	2.72	1.14	น้อย
- ท่านได้รับการบริการจากหน่วยงานท้องถิ่นตรงกับความต้องการของท่าน โดยการ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานท้องถิ่น	2.51	0.94	น้อย
- การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานท้องถิ่นช่วยแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนในท้องถิ่นของท่านได้	2.16	0.94	น้อย
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล			
- ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาผลประโยชน์ อันมิชอบในการทำงานอันเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานท้องถิ่นของท่าน	2.51	0.93	น้อย
- ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของ หน่วยงานท้องถิ่นของท่าน	2.15	0.91	น้อย
- ท่านมีส่วนร่วมการใช้สติปัญญาและเหตุผลไตร่ตรองหาสาเหตุและแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานของหน่วยงานท้องถิ่นของท่าน	2.14	0.99	น้อย
โดยรวม	2.44	1.07	น้อย

จากตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พบว่า โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เรื่องท่านสามารถปรับตัวเพื่อรับกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่หน่วยงานท้องถิ่นของท่านนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาคือ เรื่องท่านได้รับประโยชน์จากการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานท้องถิ่นของท่าน ($\bar{X} = 2.72$) และข้อคำถามที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมการใช้สติปัญญาและเหตุผลไตร่ตรองหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานของหน่วยงานท้องถิ่นของท่าน ($\bar{X} = 2.14$)

4.1.3 ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารองค์กรท้องถิ่น คือ หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายมากขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ข้อมูลมากขึ้น รวมถึงใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานของหน่วยงานอย่างเหมาะสม

5. สรุปและอภิปรายผล

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประชาชนใน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.21 และเพศชาย ร้อยละ 42.78 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 46-55 ปี ร้อยละ 37.27 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 57.48 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 52.75 มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 49.34 ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ประชาชนใน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับดีมาก กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก โดยตอบถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 95.70 และตอบผิด ร้อยละ 16.24

5.1.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น พบว่า ประชาชนใน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$)

5.1.3 ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารองค์กรท้องถิ่น คือ หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายมากขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ข้อมูลมากขึ้น รวมถึงใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานของหน่วยงานอย่างเหมาะสม

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับดีมาก จากคำถามทั้งหมด 25 ข้อ โดยพบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับดีมาก สามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง โดยตอบถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 95.70 และตอบผิด ร้อยละ 16.24 จากผลดังกล่าวอาจเป็นเพราะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวปรัชญาที่สอดคล้องกับการบริโภคตามแนวเศรษฐศาสตร์ชาวพุทธ ซึ่งมีความกลมกลืนกับวิถีชีวิตของชาวพุทธอยู่แล้ว ทำให้มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาดังกล่าวได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับพระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2543) อธิบายแนวทางเศรษฐศาสตร์แนวพุทธ โดยให้ความสำคัญกับเศรษฐศาสตร์แบบมัชฌิมา เพื่อให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น เศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิบัติหรือเศรษฐกิจแบบทางสายกลาง คือ ความพอดี ความรู้จักพอประมาณอย่างสมเหตุสมผล ลักษณะสำคัญของเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิบัติ คือ จุดที่คุณภาพชีวิตกับความพึงพอใจมาบรรจบกัน ทำให้เกิดความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองด้านคุณภาพชีวิตซึ่งต่างกับการบริโภคในทางเศรษฐศาสตร์ที่มุ่งเน้นการบริโภคสินค้าและบริการ เพื่อบำบัดความต้องการของตน โดยปราศจากเหตุแห่งการบริโภค และผลสัมฤทธิ์ของการบริโภคว่าจะมีผลต่อการพัฒนาศักยภาพของตนอย่างไร ดังนั้นในทางเศรษฐศาสตร์เมื่อบริโภคแล้วก็จะรับอรรถประโยชน์หรือความพึงพอใจเท่านั้น ส่วนการบริโภคตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์นั้นมีตัวกำหนดสำคัญ คือ มัตตัญญูตา คือ ความรู้จักประมาณ รู้จักพอดีในการบริโภค ดังนั้นพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนจะบริโภคอะไรจึงมีการพิจารณาเหตุและผล ตลอดจนความมุ่งหมายของการบริโภคเป็นที่ตั้งและไม่อยู่ใน

มิจฉาทิฏฐิทั้งปวง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ความหมายของการบริโภคตามแนวพุทธเศรษฐศาสตร์มีความหมายลึกซึ้งกว่าการบริโภคตามแนวเศรษฐศาสตร์ทั่วไป เนื่องจากการบริโภคที่คำนึงถึงเหตุและผลจะเป็นฐานสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความสามารถที่จะดำรงชีวิตที่ดีงาม มีความสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น ส่วนความรู้จักพอประมาณหรือมัตตัญญูตา คือความไม่เบียดเบียนตนเองและไม่เบียดเบียนผู้อื่น นั่นคือการพัฒนาในเชิงเศรษฐศาสตร์แบบพุทธได้จัดวางความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างมนุษย์ ธรรมชาติ และสังคมไว้อย่างสมดุลกัน สอดคล้องกับสันสกฤต มุนีโมไนย (2551) ที่ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต: ศึกษากรณีนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า ส่วนใหญ่มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับการศึกษาของปวัน มินรัชเรื่องเดช (2549) ได้ศึกษาเรื่องการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ พบว่าการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ อยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ประกอบด้วย ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งทางสังคม ประเภทของช่องทางการรับสื่อ ลักษณะของสื่อที่รับเป็นประจำ การรับรู้เกี่ยวกับโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริและการปฏิบัติตามโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ

5.2.2 ระดับของการมีส่วนร่วมในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ใน อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการมีส่วนร่วมในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจะเป็นส่วนสัมพันธ์กับเรื่องของการพึ่งตนเอง โดยการพึ่งตนเอง ความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างอิสระ มั่นคงสมบูรณ์ การพึ่งตนเองนั้นทั้งระดับปัจเจกชน และระดับชุมชนที่ชุมชนมีความสามารถในการดำรงอยู่ได้อย่างอิสระ มั่นคงสมบูรณ์ และการยอมรับและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง ที่จะกระทำการใดๆ ได้อย่างถูกต้อง และกระทำได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเป็นภาระแก่ผู้อื่น ดังนั้นถ้าในระดับปัจเจกบุคคลมีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก ระดับปัจเจกบุคคลเหล่านั้นจะสามารถพึ่งตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Milbrath (1965) ให้ความเห็นว่า ผู้มีบทบาทในชุมชนมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นและมีความผูกพันทางจิตใจกับชุมชนสูง นับได้ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของประชาชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทุกประเภทของชุมชน และเป็นตัวกำหนดแบบแผนและพฤติกรรมของประชาชนในสังคม ซึ่งพิจารณาจาก 1) สถาบันการเมืองที่มีความชอบธรรม ถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักปกครองที่จะต้องมีการจัดระเบียบปฏิบัติ การกระทำการตัดสินใจในนโยบายให้ได้การยอมรับจากประชาชน ซึ่งนับว่าเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 2) การพัฒนาเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ความมั่นคงและการพัฒนาอุตสาหกรรม การเปลี่ยนแปลงจากสภาพชนบทเป็นเมือง และการเปลี่ยนแปลงในระดับการศึกษาของประชาชน 3) สภาพการเลือกตั้ง ได้แก่ การกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางการเมือง สิ่งเหล่านี้เป็นการจำกัดการมีส่วนร่วมของประชาชน 4) อิทธิพลของวัฒนธรรม ประชาชนจะได้รับการถ่ายทอดแบบแผนทางวัฒนธรรมมาเป็นเวลานานเกี่ยวกับการปฏิบัติ คุณค่าความเชื่อ ได้หล่อหลอมบุคคลในชาติให้มีพฤติกรรมที่แสดงออก 5) อิทธิพลของกลุ่ม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคม เนื่องจากจะต้องมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกันภายในกลุ่ม ซึ่งได้มีการถ่ายทอดค่านิยม ความเชื่อและทัศนคติที่คล้ายคลึงกันให้แก่สมาชิกภายในกลุ่ม 6) อิทธิพลของสื่อมวลชน มีบทบาทในการถ่ายทอดข่าวสารความเคลื่อนไหวและค่านิยมต่าง ๆ ช่วย ให้มีการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่การปรับวิถีชีวิต ค่านิยมต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาประเทศให้ทันสมัย ถือว่าเป็นตัวจักรสำคัญ

ในการให้ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ค่านิยม ข้อเท็จจริง ทศนคติ แบบแผนในการดำเนินชีวิตแก่ประชาชน สอดคล้องกับ มัลลิกา เขียวหวาน (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของ เกษตรกรในเขตจังหวัดอ่างทองและพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ที่เกษตรกรมีส่วนร่วมมี 6 กิจกรรม ได้แก่ การฝึกอบรม การดูงาน การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมสัมมนา การทำ แปลงสาธิต และการเผยแพร่ความรู้ โดยระดับการมีส่วนร่วมรับรู้ รองลงไปได้แก่ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมทำ ส่วนการมีส่วนร่วม คิดและร่วมประเมินผลนั้นมีน้อยถึงไม่มีเลย 2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เวลาว่าง ตำแหน่งทางสังคม ศักยภาพส่วนบุคคล ความต้องการบริการจากรัฐ เจตคติ กิจกรรมการเกษตร และทรัพยากร ที่มีอยู่ การเปิดรับข่าวสาร ส่วนรายได้และการศึกษาไม่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ซึ่งไม่สอดคล้องกับทฤษฎี แต่สอดคล้องกับ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนปัจจัยภายนอกที่สนับสนุนการมีส่วนร่วม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงาน ผู้นำชุมชนและ เครือข่ายกลุ่มอาชีพ 3) แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมต้องส่งเสริมปัจจัยที่เกี่ยวข้องและพัฒนาวิธีการจัดการ เรียนรู้ให้ เกษตรกรมีส่วนร่วมปฏิบัติจริง สอดคล้องกับความต้องการและเงื่อนไขทางสภาพแวดล้อมของเกษตรกร เน้นเนื้อหาการ ฟังตนเอง และการจัดการทรัพยากรการเกษตร นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Barber (1972) ได้กล่าวว่าประชาชนจะมีส่วนร่วม กิจกรรมของชุมชนมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย คือ 1) แรงจูงใจ เป็นสิ่งที่ชักจูงให้บุคคลที่จะเข้าร่วมทางการเมือง เช่น ความต้องการปรับปรุงงานท้องถิ่น ความต้องการชื่อเสียง ความสำนึกของกลุ่ม เป็นต้น 2) โอกาส คือ มีเวลาที่เหมาะสม มีความพร้อม ที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และ 3) ทรัพยากร คือ ปัจจัยสนับสนุนให้ความสามารถเข้ามีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนได้ เช่น มีความเฉลียวฉลาด มีการศึกษา มีทักษะและทุนทรัพย์

5.2.3 ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางในการกำหนดนโยบายต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารองค์กรท้องถิ่น คือ หน่วยงานควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายมากขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้ข้อมูลมากขึ้น รวมถึงใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการ บริหารงานของหน่วยงานอย่างเหมาะสมซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นเพราะลักษณะของการมีส่วนร่วมมีหลายลักษณะหรือ หลายประเภท เช่น จำแนกตามกิจกรรม ตามขั้นตอน ตามระดับ การมีส่วนร่วม หรือจำแนกตามลักษณะของการวางแผน ตามประเภทของผู้มีส่วนร่วม ซึ่งไม่ว่าจะมีส่วนร่วมในลักษณะใดก็ตาม การมีส่วนร่วมจะเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการ วางแผนร่วมดำเนินการ ร่วมในการประเมินผลการดำเนินการและการมีส่วนร่วมในการนำผลที่เกิดขึ้นไปใช้ร่วมกันซึ่งสอดคล้อง กับสุนีย์ มัลลิกะมาลย์ (2545) ได้กล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า มี 2 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในระดับต่ำ หมายถึง หน่วยงานเป็นฝ่ายริเริ่ม คิดตัดสินใจให้มีโครงการหรือกิจกรรมขึ้นมาและเห็นว่าสมควรจะให้ประชาชน มีส่วนร่วมดำเนินการด้วยและการมีส่วนร่วมระดับสูง หมายถึง ประชาชนเป็นฝ่ายคิดริเริ่ม ตัดสินใจและดำเนินโครงการ หรือ กิจกรรมนั้น ๆ เอง และสอดคล้องกับ Cohen and Uphoff (1980) ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และ ตัดสินใจปฏิบัติการ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารและการประสานขอความร่วมมือ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้าน วัสดุผลประโยชน์ทาง ด้านสังคม หรือประโยชน์ส่วนบุคคล และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 หน่วยงานท้องถิ่น ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ วัฒนธรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงานของหน่วยงานท้องถิ่นได้

6.1.2 ประชาชนควรให้ความสนใจติดตามและรับทราบปัญหาของงานที่หน่วยงานในท้องถิ่นของตนเอง อยู่อย่างใกล้ชิดเพื่อการรับรู้ และนำไปสู่การหาแนวทางส่งเสริมการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6.1.3 ประชาชนควรติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ความรู้ ความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับใช้กับท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางในการกำหนดนโยบายต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารองค์กรท้องถิ่น

6.2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบที่เป็นเลิศของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารองค์กรท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ

7. รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จารุภา สังข์สระน้อย, ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, และจำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์. (2560). การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *สิกขา วารสารศึกษาศาสตร์*, 4(1), 10-19.
- ปวัน มินรัชเรื่องเดช. (2549). การประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการชีวิตพอเพียงตามแนวพระราชดำริ (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543). *ธรรมานุชีวิต พุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- มัลลิกา เขียวหวาน. (2546). การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้การเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตจังหวัดอ่างทองและพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สันสกฤต มณีโมไนย. (2551). *ความรู้ ความเข้าใจและการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต: ศักยภาพนักศึกษาศรีอยุธยา ภาคพิเศษ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.*
- สายันต์ ไพรชาญจิตร์. (2550). *การจัดการทรัพยากรทางโบราณคดีในงานพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: โครงการหนังสือโบราณคดีชุมชน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2546). *การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. (2545). *รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Barber, J. D. (1972). *Citizen Politics* (2nd ed). Chicago: Markham.
- Cohen, J M. & Uphoff, N. T. (1980). Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity. *World Development*, 8(3), 213-235.
- Krejcie, R. V. & Morgan, E. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Retrieved from https://home.kku.ac.th/sompong/guest_speaker/KrejcieandMorgan_article.pdf
- Millbrath, L. W. (1965). *Political Participation: How and Why Do People Get Involved in Politics?*. Chicago: Rand McNally & Company.